

NAŠ GLAS

hp DROGA
PREHRAMBENA INDUSTRIJA n.s.o. PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

»Naš glas« izdaja delovna organizacija HP Droga, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednica uredniškega odbora Majda VLAČIČ. Odgovorna in glavna urednica Albina ŠKAPIN. Tiska ZGP Primorski tisk, TOZD Tiskarna Jadran 1982, v nakladi 2500 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXIV.

PORTOROŽ, OKTOBER 1982

ŠTEVILKA 4

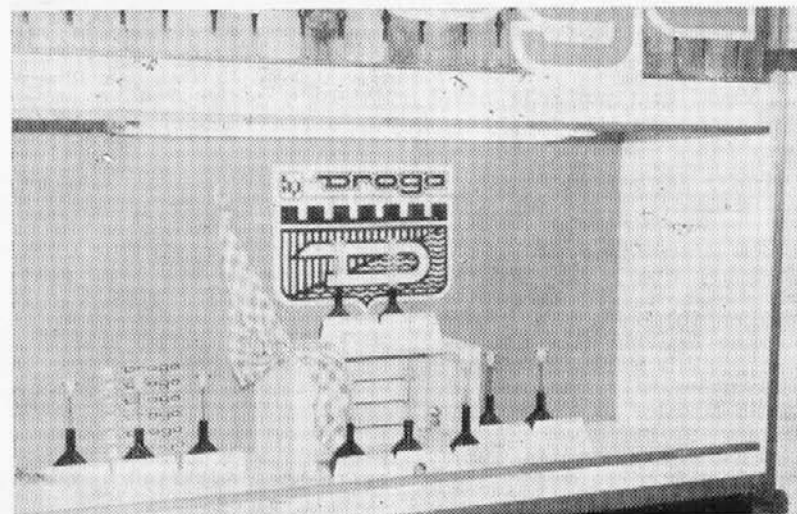
NA VELESEJMU V ZAGREBU

Se vedno impozantno opremljeni paviljoni, ki smo jih lahko obiskali od 14. do 29. septembra v Zagrebu skrbno prekrivajo »resničnost« zagrebškega velesejma. Svetovno znan sejem, na katerem si lahko pred leti zasledil višek napredka tehnike zgublja te svoje prednosti. Temu so vsekakor botrovale zaostrene gospodarske razmere kot posledica svetovne gospodarske krize, ki jo v naši državi močno občutimo. Da se vsebina zagrebškega velesejma spreminja oziroma namen blede, dokazuje dejstvo, da se na sejmu le poredkoma sklene pogodba o prodaji in da le-ta postaja vse bolj in bolj mesto sporazumevanja, stika komercialistov.

Sejem je organiziran dvakrat letno: spomladi in jeseni. Spomladanski ima težišče predvsem na prehrabnih artiklih, jesenski je širši in ima večjo mednarodno udeležbo.

Naša DO že leta sodeluje na zagrebških velesejmih. Prav tako s svojimi artikli sodeluje v ocenjevanju kvalitete industrijskih prehrabnih proizvodov na sejmu, ki je v okviru Mednarodnega sejma prehrabne industrije in opreme za prehrabno industrijo v Zagrebu. Princip ocenjevanja (o njem smo v našem glasilu že pisali) je vedno isti.

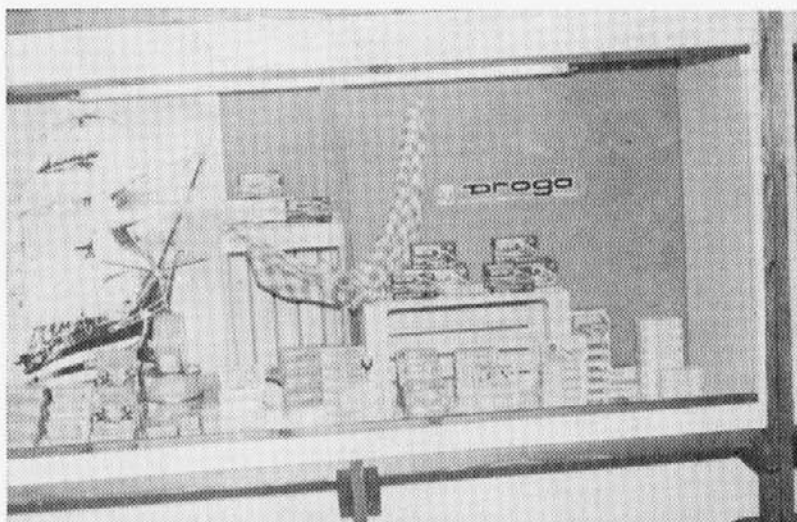
Poleg obstoječega asortimana proizvodov je DROGA na sejmu predstavila nekaj novosti. Predstavila je nove ribje proizvode, ki predstavljajo prehod proizvodnje skuše na proizvodnjo sardele, in sicer s proizvodi: MAESTRAL, CAMPING, SARDINADA, predstavila je FOLETNI ČAJ, proizvod TOZD »ZACIMBA« in ekstrakte, novo pridobitev TOZD »SUDEST«. Poleg omenjenih novosti pa smo lahko v vetrinah, odrejenih naši delovni organizaciji, videli naše dobro poznane in na omenjenih ocenjevanjih priznane proizvode. Prav tako ni manjkalo reklamnih napisov, ki so reklamirali proizvode HP »DROGA«. Posebno veliki so bili reklamni napisi za kavo BARCAFFE in TURCCAFFE, ki pa s svojo velikostjo vsekakor niso ponazarjali kvantiteto proizvodnje, temveč kvaliteto kave.

Ekstrakti

Proizvodi TOZD Gosad in TOZD Soline

Med znanimi proizvodi: Maestral, Camping, Sardinada

PIRANSKI DNEVI

V počastitev 40-letnice ustanovitve jugoslovanske vojne mornarice, pomorstva in rečnega ladjarstva in praznika občine Piran 1982, je bila 14. 10. 1982 v Avditoriju v Portorožu organizirana svečana akademija. Na svečani akademiji so bile podeljene plakete jugoslovanske vojne mornarice, plakete delovnih organizacij HP »DROGA« in Tomosa ter srebrna in zlata jadra Splošne plovbe Piran. Sodelovalo je kulturno umetniško društvo Karol Pahor iz Pirana s folklorno in baletno skupino ter s pevskim zborom. Nastopala je tudi godba na pihala iz Pule.

Plaketi vojne mornarice sta za dolgoletno sodelovanje prejela tudi delavca HP »DROGA« in sicer tov. PRELAZ Marjan (TOZD »BLAGOVNI PROMET«) srebrno in tov. MUŠKARDIN Ivan (TOZD »RIBA«) bronasto. Svečana akademija je bila dan pred praznikom občine Piran, ki je za svoje praznovanje prevzela datum 15. 10. — dan ustanovitve Pomorskega odreda Koper leta 1944. Na dan svečane seje skupščine občine Piran (prav tako 14. 10. 1982) je bila v stavbi Splošne plovbe, kjer je seja potekala, organizirana tudi razstava glasil OZD in TOZD. Namerni razstave je bil prikaz načina obveščanja v združenem delu v piranski občini, pomanjkljivosti le-tega in predstavitev treh glasil: INFORMATOR — Splošna plovba, GLASNIK — THP, NAŠ GLAS — HP »DROGA«.

Prireditve v počastitev občinskega praznika so se pričele 19. 9. 1982 s številnimi športnimi prireditvami in se zaključile 23. 10. 1982 z otvoritvijo novih prostorov srednje pomorske in prometne šole Piran v Portorožu. Osrednja prireditve pa je bila vsekakor svečana akademija, ki je občinskemu prazniku in 40-letnici ustanovitve JMV dala pravo praznično obeležje.

GREH JE ZNAN NE PA...

»Z OTVORITVIJO NOVIH PROSTOROV IN REALIZACIJO PLANOV HP-DROGA 1976/80 JE REALIZIRAN TUDI PLAN TOZD »SUDEST« V GRADIŠČU Z NOVIMI PROIZVODNIMI KAPACITETAMI, KI JIH SEDAJ SPUŠČAMO V POGON« so besede, ki so bile pred več kot letom dni objavljene na prvi strani našega glasila. Najavljale so otvoritev novih proizvodnih prostorov TOZD »SUDEST«, v avgustu lansko leto.

Ob tej priliki so bile delavcem TOZD izrečene številne čestitke za uspešno gospodarjenje v preteklem obdobju in želje za nadaljnji poslovni uspeh.

Kaj o teh proizvodnih prostorih, oz. proizvodnji lahko rečemo danes, po letu dni poslovanja pod veliko težjimi gospodarskimi pogoji kot takrat, ko so se v TOZD odločili za izgradnjo investicije? V TOZD »SUDEST« sem se pogovarjala s tehnologinjo Vlasto KOCJAN in z direktorjem TOZD SILA Zvonimirjem.

Vlasti sem postavila nekaj vprašanj o postrojenju za predelavo luščenega riža in o tem, kaj se v TOZD trenutno proizvaja.

KAKO JE S SUROVINO, Z RIŽEM?

»Pri izgradnji postrojenja za predelavo riža je bilo predvideno, da se bo celotna potrebna količina luščenega riža uvažala. Začetne količine riža (297 ton) smo dobili iz Italije. Zaradi omejitve uvoza in pomanjkanja deviznih sredstev pa sedaj riža ne moremo uvažati. Tudi ne v okviru maloobmejnega prometa, ker riž ni bil uvrščen v prednostno

listo artiklov za uvoz. Zato smo vezani na domačo surovino, in sicer na makedonski riž in na riž, nabavljen od Zvezne direkcije za rezerve živil SFRJ oziroma direkcije SR Slovenije, ki je večinoma uvoznega porekla. Ta riž pogosto ne ustreza kriterijem zahtevane kvalitete, ker gre za »star« riž, ki ga direkcije prodajajo zaradi obnavljanja rezerv. Prav tako pa ta riž lahko samo pakiramo in s tem ne izkoristimo večine instaliranih predelo-

valnih kapacitet. To je tudi riž različnih sort, uvožen iz Burme, Koreje, Egipta in seveda različne kvalitete. Polpredelani riž, ki smo ga uspešni doslej dobili v Makedoniji pa ni ustrezal zaradi prevelike vlažnosti (15 odstotkov), kar izpostavlja problem hitre pokvarljivosti surovine pri skladiščenju, oz. bistveno krajšo uporabnost predelanega in pakiranega riža, kot je deklarirana. Leno izmed resitev glede nabave boljše kvalitete riža vidimo v sodelovanju s »Crveno zvezdo« iz Stipa (zemljodolski industrijski kombinat) v smeri soviaganja v susinico riža.

O TEM MI JE NEKAJ VEČ POVEDAL TOV. SILA:

Možnost za sofinanciranje susilnice v Makedoniji je velika. »Crvena zvezda« iz Stipa pripravlja Samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju in sovlaganju v susilnico. Vse kaže, da bomo lahko svoj delež prispevali iz namenskih sredstev za nerazvite, to bo cca 300 milijonov din obremenitve za nas TOZD. Je pa to resitev le glede kvalitete riža. Največji vzrok, da riža ni, oz. da proizvodnja (včasih) stoji pa je v neuskajenih cenah na jugoslovanskem trgu. Restrikcija cen velja le za gotove proizvode, ne pa za surovino in tako lahko makedonski dobavitelj sam oblikuje ceno tako kot mu odgovarja.

O PROIZVODNJI RIŽA SEM SE IZVEDELA

Tov. KOCJAN V.: V planu je navedeno, da moramo izdelati 1.500.000 kom. — 1000 gramskega poliranega riža. Do 30. 8. 1982 smo proizvedli 103.000 kom. tega riža. Poleg tega pa smo v tem obdobju opravili uslugo pakiranja Avstrijskemu partnerju, in sicer 200 ton ameriškega paraboled riža.

Trenutno (2. 9. 1982) imamo na zalogi 46 t riža iz materialnih rezerv, sorta E MATA-SUPER iz Burme. Sedaj je v čiščenju. Ta količina zadostuje le za 6 dni (na dan 7,5 t).

Linija za instantiranje riža stoji, ker ni ustrezne surovine. Za instantiranje bi morala biti zrna podolgovata in svedrasta. Makedonski riž — sorta MONTICELI ne ustreza, zrna so trebušasta.

NA VPRAŠANJE »KAKO BO Z NABAVO RIŽA V BODOČE SEM DOBILA ODGOVOR V DE MARKETING PRI BIRSA BORISU, raziskovalcu nabavnega tržišča. Na podlagi analize stanja na tržišču riža predlaga naslednje:

— stopiti v akcijo, da direkcija za rezerve živil SR Slovenije pridobi pravico do samostojnega uvoza riža v okviru skupno določenega (robni kontingent) v višini, ki pripada Sloveniji

— čimprejšnja obdelava potencialnih dobaviteljev iz Makedonije

— vzpostaviti stike z grupacijo za oriz proizvodnjo (včlanjenih 25 proizvajalcev riža v Makedo-

niji) pri Privredni komori Makedonije

— spremljanje časopisa »Privredni pregled«, v katerem bo objava o prodaji riža iz Zvezne direkcije za rezerve živil SFRJ

— preučiti možnosti uvoza riža iz Italije preko maloobmejnega (RK)

— določitev tima (3—5 članov) za realizacijo potrebnih ukrepov ter oblikovanje strategije bodoče nabavne politike za riž

— nadaljevati s sodelovanjem s »Crveno zvezdo«.

KAJ PA OSTALA PROIZVODNJA?

Vlasta KOCJAN: Neprekinjeno dela linija za instantiranje instant mlevskih izdelkov, kjer ima prioriteto instant polenta 450 g. Občasno se instantira pšenični zdrob, in sicer glede na potrebe tržišča in ajdova moka, ki je glede na težave s surovino terminsko vezana na mesec oktober in november.

Ročno se pakirajo začimbice; surovina je domača in uvozna. Uvozne restrikcije povzročajo tudi tudi precej težav.

Proizvodni proces pridobivanja rožičeve moke je zaradi svoje enostavnosti dolgotrajen. Surovino šrotamo (razsekamo), sušimo, nato jo zmeljemo v moko. To počnemo od junija meseca.

V skladišču imamo na zalogi 280 t rozin, ki pa jih zaradi trenutne zasičenosti tržišča z rozinami ne pakiramo. Pakirali jih bomo jeseni.

NA NEKAJ VPRAŠANJ O EKSTRAKCIJI JE ODGOVORIL TOV. SILA

KAKŠNI NAGIBI SO vodili TOZD do odločitve o nabavi sodobne ekstrakcije?

Želja po višji obliki predelave zdravilnih zelišč in da bi prodali gotove proizvode ne pa surovino.

Surovinsko bazo imamo. Količine, ki jih ekstrakcija rabi so zagotovljene; prav tako organizacija.

ALI MI LAHKO NA KRATKO OPIŠETE DELOVANJE EKSTRAKTORJA?

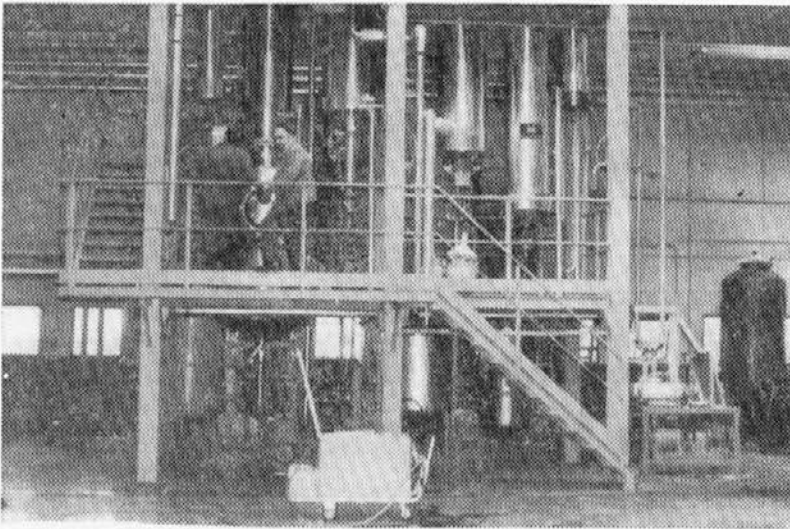
Za razliko od klasične ekstrakcije se pri tej ekstrakciji uporablja ultrazvok. Z njim se proces priprave zelišč za ekstrakcijo skrajša s 15 dni na 30 minut. Ultrazvok razbije celične membrane in je tako izplen večji kot pri klasični ekstrakciji. Koncentracija je projektirana na osnovi toplotne črpalke; temperature v koncentracijah ne presegajo 25°C, kar je pomembno za surovine, ki vsebujejo eterična olja.

KAKŠEN JE ODZIV MOŽNIH KUPCEV NAŠIH EKSTRATOV, OZ. KONCENTRATOV IN KATERE INDUSTRIJE SO TO?

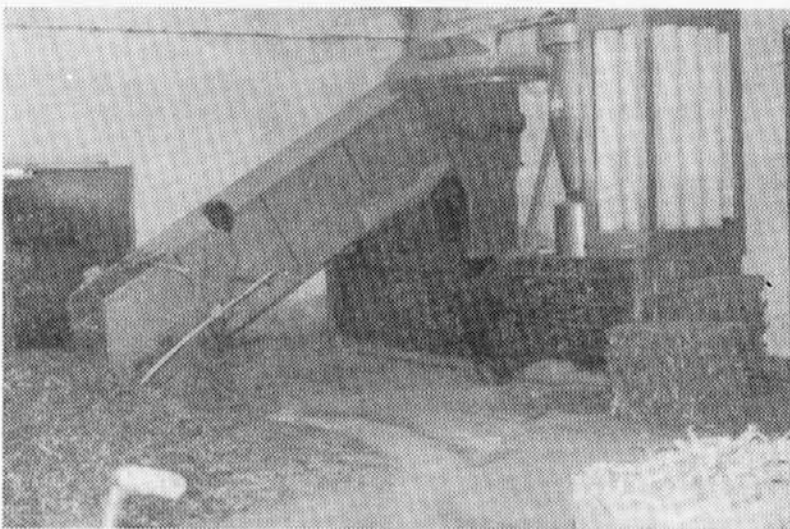
Analiza trga je narejena. Ekstrakti — koncentri zelišč predstavljajo konjunkturalne proizvode,

Delavki stresata riž v vsipni jašek silosa

Del postrojenja za koncentriranje ekstraktov zdravilnih zelišč

Baliranje zdravilnih zelišč

po katerih je veliko povpraševanje tako pri nas kakor v tujini. Realno je pričakovati še večje možnosti za plasman ekstraktov kot za sama zelišča, ker predstavljajo finalen produkt le-teh. Resnih interesentov za nakup ekstraktov je 23. Iz uvoženih potreb potrošnikov lahko oblikujemo sledeč asortiment ekstraktov: 1. kamilica, 2. breza, 3. kopriva, 4. divji kostanj, 5. menta, 6. pelin, 7. encijan, 8. hmelj.

Največ interesa za nakup ekstraktov je zaslediti pri kozmetični industriji, v industriji alkoholnih pijač ter v prehrabeni industriji. Poseben segment porabnikov ekstraktov predstavlja farmacevtska industrija, saj vsi izdelki morajo ustrezati njihovim zahtevam (določeno število mikroorganizmov v 1 g ekstrakta).

ALI MENITE, DA BI DRUGI TOZD V HP »DROGI« LAHKO UPORABLJALI TE PROIZVODE ZA NADALJNO PREDELAVO?

Za zdaj bi jih lahko uporabila le PE »Jelka« iz Vrhnike pri proizvodnji instant čajev. Minimalno količino bi jih lahko uporabila tudi TOZD »Gosad« za aromatizacijo kisov in TOZD »Delamaris« pri pripravi ruslov. Je pa ekstrakcija bazična industrija za cel spekter proizvodov in je odvisno od razvoja, od tega kaj vse bomo lahko razvili iz pridobljenih ekstraktov.

KAJ PA SUROVINSKA BAZA?

Surovinsko bazo lahko zagotovimo z domačo odkupno mrežo in z organizacijo vzgoje. V Vojvodini vzgajamo v kooperaciji s FAK-OM na cca 150 ha kamilico in manjše količine pehtrana. Večji problem v zvezi s tem predstavlja pomanjkanje sredstev za nabavo potrebnega števila kombajnov.

—o—

Pomanjkanje sredstev za nabavo kombajnov je ena izmed težav, številne in večje so tiste, ki jih povzročijo zaostrene gospodarske razmere, katerim se morajo delovne organizacije neprestano prilagajati. Direktor TOZD »SUDEST« je mišljenja, da bi se nekaterim nevšečnostim tudi lahko izognili s konkretnimi zadolžitvami in s tem, da bi o mogočih problemih pravočasno začeli razmišljati.

Navedel je primer, in sicer iz ekstrakcije: Naša DO ima laboratorijske priprave za ekstrahiranje, na katerih bi že na njih morali opraviti vse poizkuse in ne na postrojenju, vrednem nekaj milijard, kot to pri nas počnemo.

Iz navedenega primera vidimo »tudi« s kakšne vrste »težavami« se srečujemo. Obenem pa iz njega vidimo »tudi« rešitev... (postaviti je treba tudi odgovornost).

Pripravila: Majda VLAČIČ

Bližji sozdu?

11. 10. 1982 je v sejni dvorani skladišča soli potekala razširjena seja Konference sindikata DO HP »DROGA« PORTOROŽ. Prisotni so bili seznanjeni z zaključki sestanka v.d. Poslovodnega odbora za združevanje v agroživilski kompleks ter z zaključki Kolegija direktorjev TOZD in članov KPO naše delovne organizacije.

Zaključke v.d. Poslovodnega odbora je omenjeni kolegij kritično obravnaval in na podlagi le-teh, sprejel stališča, da je predstavnike DPO treba seznaniti z vsemi aktivnostmi na področju združevanja, da DO Agroživilstva zadrži ime DROGA, da mora v.d. Poslovodni odbor pripraviti odgovore na vprašanja in morda najvažnejše je, o katerem je bilo na seji konference tudi največ govora, da se ne sme odstopati od makroorganizacije, ki je bila obravnavana na zboru delavcev. To stališče je bilo zavzeto v zvezi s predlogom v.d. Poslovodnega odbora, da naj bi se dejavnost TOZD Sadje in zelenjava vršila, v TOZD »BLAGOVNI PROMET« organizirana kot področje poslovanja. Kolegij je mišljenja, da daje makroorganizacija določena v elaboratu o združitvi, po katerem naj bi delavci TOZD »ZIVILA« delali kasneje kot TOZD »Sadje in zelenjava« veliko jasnejše perspektive njihovega položaja.

Na seji konference so bila posredovana stališča, sprejeta na Medobčinskem svetu ZK in se nanašajo predvsem na kasnitev akcij v zvezi z združevanjem in na nujnost priprave Samoupravnih sporazumov o združevanju. V imenu Kraško-obalnega sveta ZKS je spregovoril tov. ČEHOVIN Sergej. Poudaril je, da pri tem združevanju ne gre za politično idejo ampak za gospodarsko akcijo, v katero je bilo vloženo veliko dela, energije in sredstev. Dejal je, da v sedanjih pogojih gospodarjenja je izpeljava referenduma zahtevna naloga še posebno zato, ker se je treba boriti, da se obdrži nivo proizvodnje. V nadaljevanju je omenil, da se pri določenih problemih (kot npr. naziv firme) ne bi smeli preveč obirati in bi morali poiskati kompromise. Hkrati pa je opozoril na odnose s SOZD HP in na nevarnost, ki preti, v kolikor le-ti ne bodo v kratkem času rešeni.

Nekoliko drugače pa je bil pojasnjen problem imena nove DO Agroživilstva s strani članov DROGE. Član KPO za marketing EFERL ALFONZ je pojasnil, da je naša prodajna politika taka, da vso ekonomsko propagando vežemo na naziv firme. Kakršnakoli sprememba na tem področju nas lahko veliko stane. Če pa že iščemo kompromisno rešitev, meni, da je AGRO-DROGA primerno ime za novo DO Agroživilstva, prav tako pa, da je TIMAV primeren naziv za SOZD, s tem, da je sedež DO AGRO-DROGA v Portorožu, SOZD TIMAV pa v Kopru.

Tov. TUL ARMID iz »BLAGOVNEGA PROMETA« se je strinjal s tem, da moramo najti kompromis, vendar na realni, ekonomski osnovi. Kot primer je navedel prisotnost obeh firm na

jugoslovanskem trgu in pa pomen, ki ga ima pri DROGI ter pri AGRARIJI, pri čemer je menil, da ima za DROGO to večji pomen kot za AGRARIO.

V nadaljevanju je tov. EFERL opozoril na problem, ki bi se pred delovno organizacijo pojavil v primeru, da se DO, ki opravlja izvozne storitve odloči za izstop iz SOZD — kar ji naši predpisi omogočajo. Zato se je zavzel, da bi se pred takim pojavom zavarovali z ustreznimi določili v Samoupravnem sporazumu o združitvi. Omeril je še, da bodo pooblastila nove DO širša kot jih ima DO HP DROGA sedaj. Glede mešane družbe (jugoslovansko-italijansko) IFAPI pa je dejal, da bo poslovanje potekalo tako kot je predlagal začasen v.d. Poslovodni odbor za združitev, in sicer: IFAPI ostane v upravljanju TOZD RIBA, DELAMARIS in BLAGOVNI PROMET, poslovanje pa se vrši preko DO JADRAN. Na podlagi širše razprave v zvezi z omenjenimi problemi in stališči, v katero se je vključila večina prisotnih, so bili na seji sprejeti naslednji zaključki:

— združitvev agroživilstva naj se izvrši tako, da se oblikuje samo ena delovna organizacija, kot predlagano brez sprememb makroorganizacije, ki je bila v javni obravnavi,

— ta delovna organizacija naj se imenuje AGRO-DROGA. Njen sedež naj bo v Portorožu.

— naziv SOZD naj bo TIMAV, s sedežem v Kopru,

— ker je izvoz za DO izrednega pomena, naj se prenos zunanjetrgovinskih dejavnosti v DO JADRAN SEŽANA dokončno izvrši, v prehodnem roku treh let po združitvi,

— v okviru DSSS naj se organizira področje za kmetijstvo, ki ga vodi član KPO za področje kmetijstva.

— do 20. 10. 1982 je treba pripraviti Osutek samoupravnega sporazuma o združitvi v DO ter ga takoj predati v javno obravnavo,

— predsednik Koordinacijskega odbora sindikata za združitvev agroživilstva naj skliče predsedstva Konference OO ZSS DO HP DROGA, DO AGRARIA in DO MPI KRAS Sežana, ki naj na skupni seji sprejmejo dokončno stališče o podanih zaključkih tega sestanka,

— v. d. Poslovodnega odbora za združitev naj zagotovi podatke in kazalce o 9-mesečnem poslovanju temeljnih organizacij, ki se združujejo (tudi poprečne OD) — zapisnik naj se objavi vsem prisotnim, vabljenim ter ustreznim organom v DO AGRARIA in DO MPI KRAS Sežana.

Vsled zaključkov, sprejetih na seji Konference je predsednik koordinacijskega odbora bodočega SOZD sklical predsedstvo konferenc DO AGRARIA, KRAS in HP DROGA s točko dnevnega reda: Pregled dosedanjega dela glede združevanja agroživilsko-turističnega kompleksa na obalno-kraški regiji s poudarkom na agroživilstvu. Zaradi nepripravljenosti predstavnikov tako AGRARIE kot KRASA se je seja zaključila brez sprejema kakršnihkoli stališč.

Obisk delovne skupine CK ZKS SOZD HP Ljubljana

Dne 19. oktobra 1982 je SOZD HP obiskala delovna skupina CK ZKS, ki jo je vodil tov. Emil ŠTERN, izvršni sekretar ZKS za organiziranost in razvoj. Sestanku so prisostvovali predstavniki delovnih organizacij, ki so v sestavi SOZD HP: HP »DROGA«, KOLINSKA, MEDEX, GABROVKA Dole, Pivovarne LAŠKO in TALIS ter delovna organizacija UNIVIT.

Povabljeni so bili tudi vsi sekretarji osnovnih organizacij ZK v delovnih organizacijah in TOZD ter sekretarji občinskih komitejev, kjer imajo delovne organizacije sedež. Uvodno besedo je podal tov. DEŽELAK, v.d. predsednik SOZD. V svoji razlagi je ugotovil, da so se delovne organizacije v sestavi HP s samoupravnim sporazumom o srednjeročnem planu 1981. l. zavezale, da bodo v okviru svojih proizvodnih programov dogovorno proizvajale izdelke, ki predstavljajo paralelno proizvodnjo. Teh dogovorov se tudi držijo. Vršijo se skupne razvojne naloge, kakor tudi raziskovanje preko kemijskega inštituta BORIS KIDRIČ s povezovanjem strokovnjakov delovnih organizacij.

Investicijska dejavnost je bila že pri sprejemanju plana zmanjšana. Ugotavlja pa se, da tudi teh nalog ne bo mogoče realizirati in bo potrebno investicije prilagoditi dejanskim možnostim in potrebam.

Posebno skrb bo potrebno posvetiti novi dejavnosti v SOZD t.j. združevanje sredstev za nerazvita področja ter preko skupnih programov SOZD in DO vplivati na investicijsko dejavnost v področju, kjer se te investicije izvajajo, kot npr. »Citluk«.

Veliko pozornost bo potrebno posvetiti za zagotovitev surovin in repromateriala, ker že sedaj tega primanjkuje.

Zaradi skupnega nastopa v tujini se HP povezuje tudi z drugimi SOZD, sedaj se ustanovlja nov konzorcij s ciljem povečanja izvoza in zagotovitve potrebnih uvoznih surovin (kava, idr.), ker je cilj povečanje izvoza in bilansiranje izvozno-uvoznih potreb. Ob tem je tudi pomembna ugotovitev, da je SOZD HP v osmih mesecih realiziral 66 odstotkov plana izvoza.

V SOZD se morajo realizirati določila samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interne banke. Prav tako morajo zaživeti dohodkovni odnosi ne samo med TOZD v delovnih organizacijah ampak tudi med delovnimi organizacijami v SOZD, in izven njega, ker sedaj so le kupoprodajni. Prav tako pomembna je ugotovitev, da je SOZD HP sestavljen pretežno iz živilsko predelovalne industrije ter da je glavni predstavnik te industrije v Sloveniji, ki je dosegel dinamičen razvoj in s tem povsem opravičil svojo stanovitost in obstoj. Ekonomsko politična situacija v zadnjem času pa tako doma kot v svetu prinaša državi in Sloveniji izrazite probleme, ki neposredno vplivajo na nadaljnji razvoj celotnega gospodarstva in družbe ter se posebej odražajo tudi v agroživilstvu. Razvoj in organiziranost močnega agroživilskega kompleksa v Sloveniji sta pogojena tudi z raz-

vojem agroživilskih kompleksov v ostalih republikah, ki pa imajo močno tendenco, da se z razvojem surovinske baze razvijejo tudi v predelovalne kapacitete, proste viške živil in surovin pa usmerjajo v izvoz. To pa objektivno slabi razvojne možnosti slovenske industrije v razdrobljenih sistemih.

SOZD HP se mora razširiti, zato so razmišljanja v naslednjih smereh:

— HP »DROGA« naj ostane v SOZD HP, v kolikor se vključijo tudi v drug sistem naj bo v dveh SOZD, ter točno opredeli svojo aktivnost.

— V SOZD HP naj se vključijo delovne organizacije, ki so tesno povezane z našo dejavnostjo — kot npr.: ETA, ZITO, BELSAD, itd.

— Razgovori z večjimi sistemi kot so SOZD KIT se morajo nadaljevati s skupnim ciljem ustanovitve večjega sistema agroživilstva.

Kot drugi uvodničar je bila sekretarka osnovne organizacije ZK UNIVIT, ki je poudarila, da je cilj tega razgovora tudi ugotoviti, kako delujejo komunisti v osnovnih organizacijah ZK po temeljnih organizacijah, delovnih organizacijah in SOZD. To pa zaradi tega, ker se je čutila nepovezanost takrat, ko je bilo potrebno sprovesti določene akcije skupnega interesa.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da se osnovne organizacije ZK v okviru delovnih organizacij nekoliko povezujejo v obliki problemskih konferenc, katere se sklicujejo na pobudo osnovnih organizacij ali sekretarjev osnovnih organizacij, da pa na ravni SOZD teh aktivnosti do sedaj ni bilo. Ravno tako je bilo poudarjeno, da bi morale osnovne organizacije imeti več medsebojnih posvetovanj in dogovorov, saj bi morale še bolj koristiti problemske konference, na katerih naj bi se dogovarjali o skupnih stališčih in akcijah. Več bi se morale povezovati tudi preko občinskih, regijskih in republiških organov ZK za izvršitev večjih skupnih akcij. Zato je bilo predlagano v diskusiji delovne skupine, da bi se morale osnovne organizacije v posameznih občinah organizirati s pomočjo občinskih komitejev za skupno delovanje v vseh možnih oblikah in se dogovoriti za skupne naloge osnovnih organizacij ZK v različnih občinah.

V diskusiji je bilo poudarjeno, da se SOZD ne sme zapirati za lastne zidove in za reševanje večjih nalog bi bilo potrebno, da se dogovarja tudi z drugimi asociacijami kot so ABC POMURKA, MERKATOR, EMONA in v tem bi moral biti tudi cilj povezovanja.

Na koncu je bil sprejet predlog, da naj se skliče problemska konferenca na ravni SOZD, za katero je bil predlagan po en predstavnik vsake delovne organizacije za pripravo. Na tej konferenci bi morale priti do izraza:

— razprava o formiranju interne banke,
— dati poudarek na izvoz,

— tehnološki proces,
— nadaljnji razvoj SOZD in poudarek na kvaliteti gospodarjenja, na dohodkovnih odnosih ne pa na bazi kupoprodaje, kot do sedaj.

Za reševanje osnovnih in političnih dogodkov v SOZD, je treba v vse to vključevati DPO in samoupravne strukture.

JOŽE ČERNE

Občinsko priznanje TOZD Delamaris

TOZD DELAMARIS si je pridobil s svojo 100-letno tradicijo v Izoli in širšem okolju ugled na gospodarskem in družbeno-političnem področju.

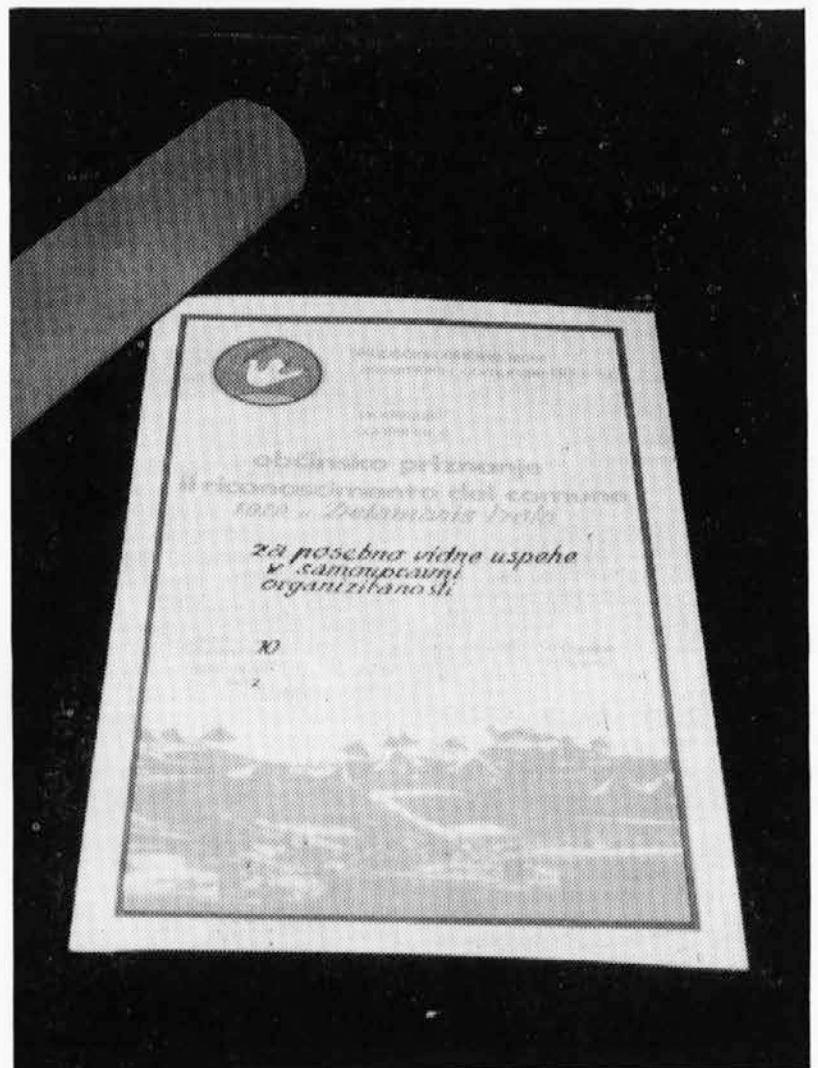
V vsem času njegovega delovanja so delavci delali in še delajo v težkih delovnih pogojih. Ti pogoji so tudi posledica odhajanja delavcev iz TOZD na druga dela, ki so lažja in boljše. Kljub temu in še ostalim negativnim posledicam kot je pereča stanovanjska problematika, je uspelo družbenopolitičnim organizacijam obdržati konstruktivno družbenopolitično delovanje.

Posebej v zadnjem času so se družbenopolitične organizacije še bolj aktivno vključile v delovanje še tako težkega gospodarskega stanja. Pri tem mislimo na OZS, OO ZK, OO ZSMS.

Družbenopolitična aktivnost se odraža v aktiviranju sindikalnih skupin, s katerimi se doseže direktni stik z vsemi delavci.

V zadnjih letih se zaposlujejo v TOZD v glavnem delavci iz drugih republik. Zveza komunistov jih je pritegnila k delovanju, saj je večina novih delavcev sprejetih v ZK prav iz neposredne proizvodnje ne glede na narodno pripadnost.

Težki pogoji gospodarjenja so prizadeli tudi delavce TOZD DELAMARIS. Zavedajoč se pomembnosti izvrševanja izvoznih obveznosti, so ob koncu lanskega leta pokazali veliko mero zavesti s tem, da so se odzvali pozivu samoupravnih organov in vodstvu TOZD ter se polnoštevilno udeležili dela na dan prostih sobot in tako so v TOZD skoraj dosegli fizični plan, kljub izpadu proizvodnje zaradi pomanjkanja surovin v prvih mesecih lanskega leta. Za svoja vsestranska prizadevanja in dosežke je TOZD Delamaris prejel občinsko priznanje.

Občinsko priznanje TOZD »DELAMARIS«

Posodobitev in povečanje proizvodnje ribjih izdelkov

Prilagodljiva dela za izvedbo investicijskega programa za modernizacijo proizvodnje in povečanje izvoza ribjih izdelkov v TOZD DELAMARIS so že v teku.

V pripravljanih delih je zajeto rušenje dotrajanih in nefunkcionalnih objektov, kot so skladišče slane ribe za zorenje, za sodčke, slanico, sol in predelavo; karantena gotovih izdelkov; arhiv; skladišče papirne embalaže; delavnice; pralnica ribjih zabojev in sodčkov ter skladišče zelenjave in fižola v skupni površini 4.769 m².

Nad skladiščem zelenjave in slanice so bila stanovanja. Zadnji stanovalec se je izselil tako rekoč že z gradbišča. Več let načrtovana izpraznitev stanovanj je uspela po zaslugi stanovanjske politike v TOZD DELAMARIS, ki je dajala absolutno prednost stanovalcem v objektu, ki je bil predviden za rušenje. Zahvala gre tudi Samoupravni stanovanjski skupnosti Izola in ne nazadnje tudi stanovalcem, ki so se v nekaj primerih preselili v neprimerne prostore, kot začasno rešitev, da ne bi zadržali pričetka pripravljanih del.

V sklopu rušitvenih del je bila tudi cerkva Sv. Petra na površini 106 m² oz. gradbene površine 97,75 m². Cerkvice in skupine borovih dreves ni več, porušena je bila skupaj z objekti DELAMARISA ob ulici Ob pečini, da bi naredila prostor novi, sodobni tovarni za predelavo rib.

V kratkem bo pričelo z miniranjem za široke izkope tudi Primorje Ajdovščina, katerega vrtni stroj že nekaj dni vrta luknje za miniranje.

Pri rušenju objektov in širokih izkopih nastaja material, ki ga bomo usposobili za nasipavanje morja, da bomo pridobili prostor za novo čistilno napravo in manipulativni prostor z dvema privezoma za pristajanje ribiških ladij.

V prihodnje bo tako skrajšana tudi manipulacija z ulovljeno ribo, odpadel bo kamionski prevoz rib iz pristanišča v DELAMARIS. Navez za ribiške ladje pa bo še naprej ostal na sedanji lokaciji.

Iz porušeni zgradb bo pridobljeno 4.423 m³ gradbenega materiala za nasip v morje. Gradbeni

material, ki ima še uporabno vrednost bomo vnovčili. Pripomniti pa moramo, da ga je že nekaj nezakonito izginilo.

Iz širokih izkopov bomo dobili 23.654 m³ kvalitetnega materiala za nasipavanje v morje in za zaščito obale.

Za nasip pod novim objektom II. bo potrebnih 5.598 m³, tako da

bo na razpolago za nasipavanje morja skupaj 22.479 m³.

Idejni projekt za nasipavanje morja je že narejen, nanj je dala pozitivno mnenje tudi Luška kapetanija. V sredo 6. 10. 1982 je bila tudi lokacijska obravnava. Pridobljena so razna soglasja, ki so pred izdajo gradbenega dovo-

ljenja potrebna. Pričakujemo, da bomo dobili gradbeno dovoljenje v nekaj dneh in tako koristno uporabili material od rušenja in širokih izkopov za pridobitev novih površin, namesto, da bi se plačali odvoz tega materiala s tovarniškega prostora.

Boris DEBELJAK

Lažje, hitreje in brez zastojev

V naši družbi dajemo velik pomen inovatorstvu, veliko je bilo o tem napisanega in zato je prav, da ga na vseh ravneh vzpodbujamo. Vsaka prijava inovacije nas razveseli, kajti manjša ali večja inovacija vedno prinaša določeno gospodarsko korist. Inovacijam v prejšnjih letih, o čemer smo že pisali, sta se v TOZD »DELAMARIS« pridružili še dve.

Prijavo inovacij sta predložila Miro Petelin, vodja DG Proizvodnja ribje moke, za prihranek delovnih ur pri separaciji odpadnih olj in vsedlin ter Cunja Ivan, ki dela na najzahtevnejših remontnih in orodjarskih delih za odpravo napake pri zapiralnem stroju.

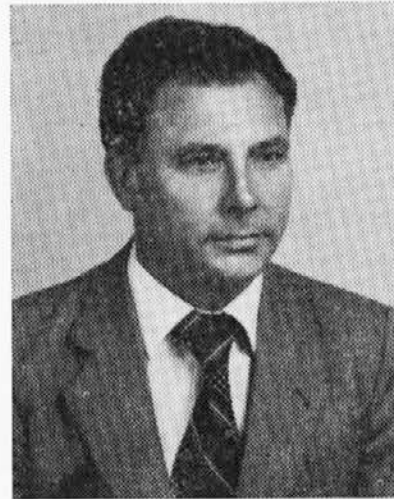
Predstavljamo vam oba delavca in njuna predloga:

MIRO PETELIN je prišel v delovno organizacijo že leta 1958. V vseh teh letih je delal na delih, kjer mu je bila poverjena skrb, da vzdržuje stroje, sedaj pa vodi oddelek ribje moke, poleg svojega rednega dela poznamo Mira tudi kot aktivnega družbenopolitičnega delavca bodisi v samoupravnih organih in sindikatu TOZD in DO.

Njegovo predlagano inovacijo je komisija za inovacije ocenila kot tehnično izboljšavo. Delavski svet je na podlagi izračuna gospodarske koristi in pravilnika odločil, da se mu izplača odškodnina.

Kratek opis inovacije je naslednji:

Pri separaciji odpadnih olj in vsedlin je potrebno material precediti skozi sito. Ker je material

Miro PETELIN

gost je bilo treba ročno mešati — strgati, da gre surovina skozi sito. Pri tem je bil zaposlen en delavec 16 ur (2 izmeni). Inovacija se odlikuje v tem, da s pomočjo elektromotorja, na katerem je montirano kolo s strgaliko, opravlja delo, ki ga je bilo treba prej opravljati ročno.

CUNJA IVAN je po poklicu strugar. V delovni organizaciji je zaposlen že od 1957. leta. V vseh teh letih je prizadevno in uspešno opravljal svoj osnovni poklic.

Komisija za inovacije je pregledala njegov predlog inovacije in ga ocenila kot koristen predlog.

Pri obratovanju novega zapiralnega stroja je stalno prihajalo do zastojev in hudih okvar, ker so izpadali vijaki, s katerimi je pričvrščen datum za mar-

Ivan CUNJA

kiranje v notranjosti stroja. Na stroj je montiral novi del, ki zavaruje izpadanje vijakov. Tako ni prišlo več do zastojev in okvar na stroju, pravtako ni bilo potrebno izdelati nove osovine.

Komisija ni mogla določiti, kakšen bi lahko bil zastoj proizvodnje zaradi take napake. Zato ni mogla izračunati gospodarske koristi. Komisija je upoštevala tudi to, da bi bilo potrebno poškodovane dele stroja uvoziti, zato je na podlagi pravilnika predlagala DS TOZD, da se mu izplača enkratno nadomestilo za koristni predlog.

Obema predlagateljema želimo še veliko uspeha pri delu in inovatorstvu.

Zvezda RUDL

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

FRANČIŠKE BERNARDI

se iskreno zahvaljujem sodelavcem HP »DROGA« za izraženo sožalje, podarjeno cvetje ter slovo na njeni zadnji poti.

Marija ČERNAC

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi mojega očeta

ANTONA KRTA

se zahvaljujem sodelavcem TOZD DELAMARIS za cvetje in tolažilne besede, še posebno pa se zahvaljujem predelavkam in predelavcem za vse, kar so v tistih težkih trenutkih storili zame.

Laura PELOZA

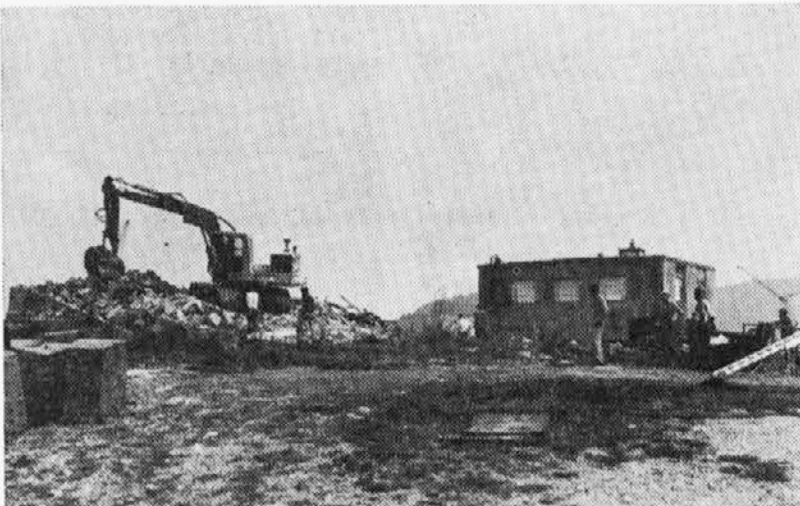
ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi moje matere

MARIJE JERMAN

se iskreno zahvaljujem sodelavcem oddelka pakirnice TOZD »Delamaris« za izkazano pozornost, izraze sožalja in podarjeno cvetje.

Žalujoci: hči Marija Rutar in sorodstvo

Cerkvice Sv. Petra (zaščitnik ribičev) in skupine borovih dreves ni več

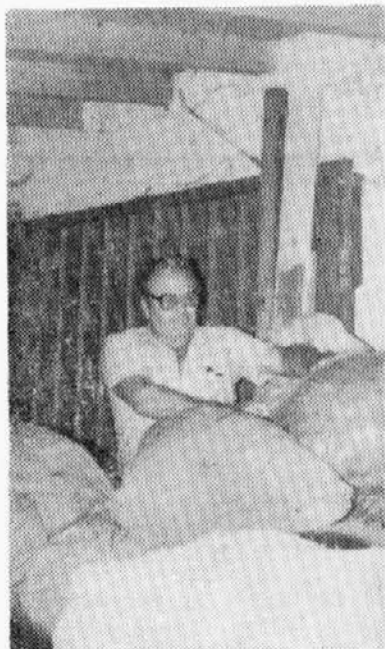
Devize so tudi v grmovju

Tokrat smo nekaj prostora namenili odkupovalcem zelišč in tov. VELUŠČKU, bivšemu delavcu naše delovne organizacije, sedaj samo še sadelavcu DROGE.

Tov. VELUŠČEK je kot star in odličen zeliščar veliko pripomogel, da je naša DO s prodajo zelišč prodrla na tuja tržišča in se na njih uveljavila. Njegova sposobnost prepoznavanja zelišč v naravi je enkratna. Težko nadomestljiv pa je njegov poduk o pravilnem nabiranju zelišč, ki ga daje organizatorjem-odkupovalcem zelišč.

Tov. VELUŠČEK nam je svoj način dela in »svet zelišč«, ki ga spoznava in proučuje že od svojega 17-ega leta, predstavil na poti v dolino Vipave, Most na Soči in Trnovski gozd. Obiskali smo odkupovalce zelišč in se z njimi pogovorili o njihovem delu in težavah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

V Šempasu, to je bila naša prva postaja, smo se ustavili pri tov. STRUKLJU, ki odkupuje zelišča za DROGO že 10 let. Tov. VELUŠČEK je imel s seboj vzorec nekega zelišča, ki mu ga je poslal neki interesent iz Nemčije. Vzorec rastline (zdrobljene posušene koreninice in vejice) je bilo težko prepoznati. Čut za razpoznavo zelišč tov. VELUŠČKA ni zapustil. S tov. STRUKLJEM sta preiskala zalogo posušenih zelišč in našla zaželjeno rastlino. Naj ob tem omenim, da organizatorji — odkupovalci morajo imeti primerne skladiščne prostore za shranjevanje in sušenje odkupljenih zelišč.

Tov. ŠTRUKELJ je prepričan, da ima zelišče, ki ga tov. VELUŠČEK išče, na zalogi

Prispeli smo v OP Most na Soči, ki jo je ustanovilo podjetje GOSAD leta 1955. Leta 1964 se je GOSAD priključil DROGI in z njim OP. Tu smo srečali bivšega vodjo postaje tov. BRATINO. Tov. BRATINA nam je na kratko opisal čas, ko je delal v OP. Razlike v artiklih od začetka poslovanja do danes v bistvu ni le asortiment zelišč je manjši. Prav tako kot nekdanj, tudi danes odkupujejo divji oreh, krhliko, preobjedo, planinski pelin, vinsko rutico, lipov cvet... Zadnjih deset let pa odkupujejo tudi lubje lipe. Rekel je, da se čuti upadajoče določene artiklov, predvsem zaradi slabe organizacije in nizke cene. Tudi zbiralcev-odkupovalcev zelišč je vedno manj. Na začetku poslovanja OP jih je bilo okoli 120, sedaj pa jih je morda le 30. Eden od vzrokov je tudi ta, da so davčno obremenjeni.

O današnjih težavah OP je spregovoril RUS Dušan, mladi vodja OP. Pravi, da premalo obiskuje teren in se zato čuti pomanjkanje oživitve le-tega. V kolikor bi bil veliko odsoten, bi bila kontrola nad delom v postaji premajhna in to bi delavci izkoristili. Primerno delovno silo za to delo pa se težko dobi, ker tu prevladujejo posebni pogoji dela. Prah je ogromno, zato pri takem delu vzdržijo le tisti delavci, ki jih to delo veseli. Skladiščni prostori so neprimerni in prezalozeni.

Med pogovorom je tov. VELUŠČEK pregledal blago, namenjeno za izvoz in dal navodila o vrstah in količinah zelišč, ki naj bi jih v postaji nadalje odkupovali.

Pot nas je vodila (mimo Lokev) v Otlico, kjer smo obiskali tov. VIDMAR Avgusta, starega zeliščarja. V letih od 1960 do 1970 je odkupoval zelišča za KZ Vipava, od katere je nadalje odkupovala

V Podkraju smo obiskali tov. LIKARJA

Posvet tov. VIDMARJA s tov. VELUŠČKOM

zelišča DROGA. Kasneje pa je tov. VIDMAR pristopil k DROGI in sodeloval z OP Most na Soči. Pravi, da je delo organizatorja-odkupovalca zelo odgovorno. Vrste zelišč je potrebno dobro poznati, ker ljudje-nabiralci le-te radi podtikaio. Največ težav pa je s ceniki, ker jih ni. Nabiralca zanima cena že spomladi, tako, da si lahko pravočasno naredi program, kaj bo obiral.

V Podkraju smo obiskali tov. LIKARJA, prav tako organizatorja-odkupovalca. Delati je začel leta 1952 v KZ Predmeja, od leta 1972 pa je pri DROGI. Njegovo področje dela sega od Javornika do Mašuna od koder vozi zelišča v Most na Soči. Pravi, da si mora vsak organizator-odkupovalec pri nabiralcih zelišč pridobiti zupanje. Če jih želi obdržati, mora za njih tudi tvegati in od njih odkupiti blago, čeprav ni prepričan, da ga bo lahko prodal. Zato bodo pravi, zvesti nabiralci tudi pravilno nabirali. Hkrati bodo nabirali več vrst zelišč, tudi tista poceni. Tov. LIKARJ je omenil, da je izgubil cca 30 dobrih nabiralcev. Nabiralci so predvsem stari ljudje in ko umrejo ali ne zmorejo več, jih je težko nadomestiti.

Tako kot s tov. VIDMARJEM, se je tudi s tov. LIKARJEM tov. VELUŠČEK pomenil o letošnjem odkupu zelišč in pregledal določene vrste zelišč. Pogovorila sta se o odkupu v nadalje, o zeliščih, ki se bodo nabirala oziroma o tistih, ki bodo za določen čas interesantna.

Popotovanje je imelo več namenov: poduk odkupovalcev zelišč s strani tov. VELUŠČKA, uvajanje pripravnika v delo na terenu, predstavitev tega dela širšemu krogu ljudi in ne nazadnje srečanje z organizatorji-odkupovalci. Vsi so bili našega obiska izredno veseli, saj so občutili, da so del kolektiva DROGE in da je njihovo delo cenjeno. In mi, ki smo se s temi ljudmi in njihovim delom seznanili smo mišljenja, da mora to delo biti resnično cenjeno, saj z izvozom zelišč naša DO pridobi precejšen del deviz, saj, kakor je nekdo rekel »DEVIZE SO V GRMOVJU, LE DOBRO SE JE TREBA OZRETI OKOLI SEBE«.

Sestavila Majda VLAČIĆ

SLUŽBO SEM SI HOTEL POISKATI VEČKRAT, A NISEM MOGEL, SAJ JE POV-SOD, KAMOR SEM HOTEL ITI VPRAŠATI, ŽE NA VRA-TIH PISALO:

»NEZAPOSLENIM VSTOP
PREPOVEDAN!«

V OP Most na Soči

Ob 10-letnici računalništva v Drogi

Danes, ko je DE AOP sestavni del in hkrati nepogrešljiva faza v delovanju naše delovne organizacije, si težko predstavljamo, kako zapletena je bila pot do take stopnje organiziranosti in načina dela, kakršen je danes popolnoma izdelan.

Zametki RC so se pričeli rojevati že l. 1970, ko so postali aktualni razgovori o organiziranju skupnega centra treh podjetij, in sicer bi bili udeleženi SLAVNIK Koper, DELAMARIS Izola in DROGA Portorož. Že tedaj je bilo ugotovljeno, da enostavne tehnike in metode obdelave podatkov, kakršne so bile uporabljene, niso mogle zagotoviti dobrih informacij pri poslovnih odločitvah. Zaradi tehničnih in finančnih ovir ti načrti sicer niso bili uresničeni, DELAMARIS pa se je vključil v že obstoječi ERC tovarne TOMOS, kjer so oživele tudi prve obdelave.

Hkrati z obdelavami so se razvijali tudi strokovni kadri — organizatorji in programerji — saj smo imeli ob kasnejšem najemu IBM računalnika S/3 že dokaj močno ekipo, ki je vzdrževala že obstoječe in organizirala več novih aplikacij.

IBM S/3 je bil tedaj ekonomičen sistem z vsemi bistvenimi lastnostmi velikih računalnikov in sposoben reševati kompleksno problematiko poslovanja. Instaliran je bil l. 1973 in za zaposlene v ERC ni bil nekaj tujega in nenavadnega, saj so že nekaj let delali kot stranka na Tomosovem IBM sistemu 360.

Kljub vsemu pa je bila to dovolj velika sprememba in izpopolnitev tako za ERC, kakor za celotno organiziranost in delovanje prejšnje organizacije DELAMARIS.

Strojne kapacitete so bile za začetek sicer dovolj velike in gotovo tudi ne popolnoma izkoriščene, a obseg in kakovost dela sta z leti rasla in računalnik je danes praktično popolnoma zaseden z že utečenimi obdelavami, tako da brez časovnih ovir ni možna nobena nova obdelava. Zlasti je postal stroj mnogo bolj izkoriščen od združitve DROGE in DELAMARISA dalje, saj smo združili več obdelav in tako strojno obdelali vsa najpomembnejša področja.

Glavnina dela na stroju teče za računovodske in administrativne posle ter za potrebe TOZD BLAGOVNI PROMET. Problematična je frekvenca podatkov, saj se večina obdelav mora zaključiti do 15. v naslednjem mesecu, a tudi to smo rešili z organizacijo izkoriščanja stroja. Z leti smo v ERC uvedli vrsto obdelav, od katerih so nekatere bolj znane, druge manj. Gotovo je ena najbolj »znanih« obdelava osebnih dohodkov, ki je dovolj kompleksna in zajema celo vrsto tabel, analiz in izpisov, ki jih zahteva sam obračun osebnih dohodkov, SDK oz. interne evidence. Tesno s to obdelavo je povezana kadrovska evidenca, kjer imamo možnost izpisovanja najrazličnejših tabel in pregledov v zvezi s kadrovske podatki.

Obsežna je materialna obdelava, kjer vodimo mesečno evidenco o prometu in stanju zalog

po posameznih skladiščih in posameznih artiklih oz. surovinah ter embalaži, inventure ter mnogo drugih tabel, ki jih potrebuje tako skladiščnik kot materialno knjigovodstvo pri svojem delu. Prav tako je pomembna obdelava fakturiranja, ki zajema obdelavo odpremnice, izpis obrazca fakture ter cele vrste drugih izpisov, ki so v veliko pomoč pri evidenci fakturiranja. Na to obdelavo je vezana evidenca kupcev, v kateri vodimo analitiko posameznih kupcev, njihovih dolgov, plačil, prometnega davka, obsega prometa s kupci, odprtih postavk in podobno. Analogno s kupci vodimo podobno evidenco o dobaviteljih, ki je prav tako samostojna aplikacija. V sklopu tega je dovolj pomembna tudi razdelitev skupnega prihodka, to je razdelitev plačil za prodane izdelke TOZD, za katere opravlja prodajo TOZD BLAGOVNI PROMET.

Našteli smo najvažnejše obdelave, ki oskrbujejo uporabnike s potrebnimi izpisi, ki jih rabijo za delo z zunanjimi službami ali za interno poslovanje. Poleg vseh teh pa obdelujemo še nekatera druga področja, ki niso vezana na termine oziroma druge službe. Tako na primer mesečno obdelujemo podatke o avtotransportu preko potnih nalogov, hkrati pa izdelujemo tabele stroškov in izkoriščenosti transporta.

Mesečno izpisujemo več tabel in analiz za marketinško službo, ki potrebuje podatke o prodaji, zalogah, dobaviteljih in podobno. Po naročilu pa izpisujemo tudi zajete in obdelane podatke za potrebe mikrobiološkega oddelka, zlasti informacije o izvedenih analizah in njihovih rezultatih, o kakovosti posameznih artiklov, surovin, pa tudi dobaviteljev itd.

V povezavi s TOZD ZAČIMBA občasno izpisujemo obrazce etiket za mešanice začimb, kar prihrani veliko časa in dela.

Ob vseh sprotih spremembah, ki nastajajo iz dneva v dan, praktično pri vseh obdelavah, vzdržujemo našte aplikacije na že omenjenem računalniku. Tako imamo dobro podlago za začetek dela na novem stroju, ki je tehnično mnogo bolj izpopolnjen in nam nudi možnosti za nastavitve ostalih obdelav, ki niso uspeli priti do strojne obdelave, prav tako pa naj bi izpopolnili in integrirali obstoječe obdelave.

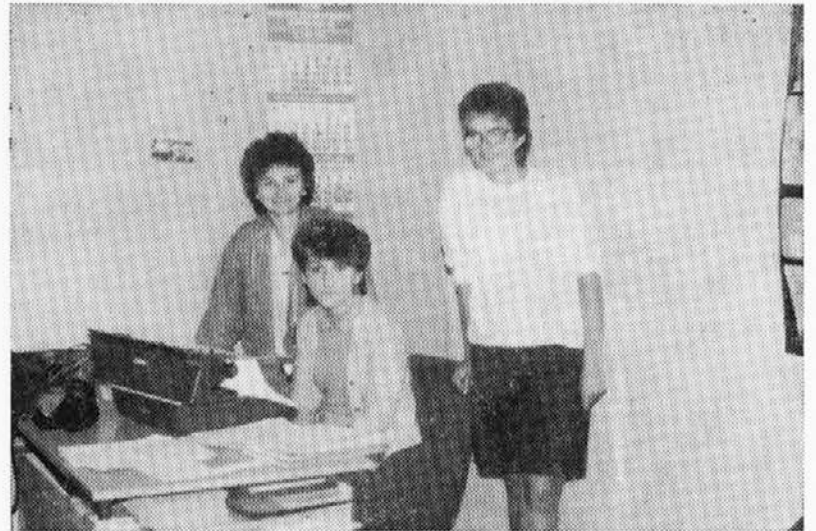
Ob naštetih uspehih pa seveda ni manjkalo problemov in težav, ki so izvirale iz subjektivnih ali objektivnih faktorjev. Organizacija in način dela v DO sta se spremenila, prav tako vrste poslov pri posameznih delih in nalogah. Zaposleni so prišli do spoznanja, da jim je stroj v veliko pomoč, saj tako odpade mnogo ročnega dela in to pomeni sprostitev časa za druge, kreativnejše posle.

Sestavni del ERC pa ni samo del za obdelavo podatkov, temveč tudi faza zajemanja podatkov na medije, ki so sprejemljivi za avtomatsko obdelavo. Tudi na tem področju so se izvajale spremembe in izboljšave, tako smo prešli od luknjalnikov kartic preko magnetnih trakov tudi do zajema na disketi, ki je eno

najbolj racionalnih sredstev zajema. Trenutno je faza zajemanja podatkov centralizirana v ERC, kasneje pa se bo preko terminalov prestavila na izvorna mesta nastanka podatkov, kar je najprimernejša oblika organizacije.

Tak naj bi bil skrčen opis dela ERC od svojega nastanka pa do danes, ko z velikim optimizmom in elanom vstopamo v novo obdobje razvoja ERC, ki ga pogojuje nakup novega računalnika.

Milena ČERNIC

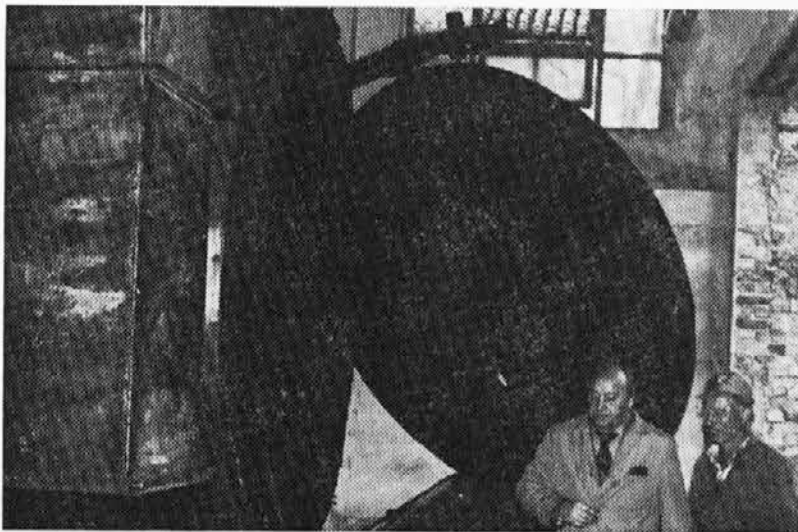
TOZD »ŽIVILA« IZOLA opravlja svojo dejavnost tudi v PE Zagreb. V Zagrebu imamo večje skladišče na veletržnici in manjše skladišče v centru Zagreba. Poleg tega imamo še manjša priročna skladišča poleg tržnic, kjer se vrši prodaja sadja in zelenjave.

Posnetek na sliki je iz glavnega skladišča. Prikazuje naše delavke v administraciji, to so: Branka Vrankovič, Mirjana Ključariček, Anđa Lovrić.

Na drugi sliki pa je prostor pred našim skladiščem na veletržnici. Seveda moramo takoj povedati, da tam ni samo naše skladišče, temveč so tudi skladišča ostalih trgovskih podjetij iz cele Jugoslavije. A. S.

V skladišču

Tov. ČOK Teodor — kontrola parnega kotla

Tovariš Čok je odšel v pokoj

Pred nedavnim je odšel v zasluženi pokoj Teodor ČOK. Rodil se je leta 1921 v slovenski delavski družini v Lonjercu pri Trstu. Tam se je tudi izsolal in si pridobil kvalifikacijo elektro-tehnične smeri.

Delovni organizaciji je ostal zvest skoraj 30 let. Prišel je v takratno tovarno konzerv ARI-GONI in se zaposlil kot vodja elektro delavnice.

Podjetja v Izoli, ki so se ukvarjala z živilsko predelovalno industrijo so doživljala z združevanjem velike spremembe. V vsem tem času je Teodor ČOK delal na takih delih, ki so bila za podjetje pomembna kot npr. — vodja priprave dela in energetike v DE Vzdrževanje, vodja službe sredstev, projektant v službi za investicije, dela projektiranja in priprave izgradnje. Pri svojem delu je bil Teodor ČOK zagnan delavec, svoje izvirne ideje je prenašal v prakso, skratka pri svojem delu se je pokazal kot sposoben delavec na svojem strokovnem področju. Svoje dragocene delovne izkušnje je prenašal tudi na mlajše delavce. Poleg svojega rednega dela se je tudi aktivno vključeval v delo samoupravnih organov nekdanje delovne organizacije DELAMARIS, kjer je opravljal tudi pomembne vodilne funkcije.

V zadnjih letih je v DO DROGA bil predsednik disciplinske komisije. Tega zahtevnega dela se je lotil odgovorno in z veliko mero razsodnosti pripomogel k pravičnemu izrekanju ukrepov. V času njegovega mandata in pod njegovim vodstvom je zaživel delo disciplinske komisije v vseh TOZD v delovni organizaciji.

Minilo je že mesec dni, kar je naš Teodor nehal delati. Ker nas v tem času ni prišel nič obiskat, smo ga zaželeli videti in smo ga šli pogledat na njegov dom. Oba z ženo stana z veseljem in prisrčno sprejela in izkoristili smo to

priliko, da nam je povedal še nekaj svojih spominov na čas, ki ga je preživel med nami.

Povedal nam je, da ga najlepši spomini vežejo na čas, ko je delal v DE Vzdrževanje nekdanjega DELAMARISA. Organizacija dela je bila taka, da je lahko delovna organizacija izvajala zase tudi investicijska dela večjega obsega. V največje zadovoljstvo mu je bilo, ko so uspešno zaključili delo, ki so si ga zadali. Pri tem so izvedli marsikatero izboljšavo in celo izum za proizvodnjo, prihranili pa so delovni organizaciji prenekateri nujno potrebni dinar.

Zelo je bil razočaran, ko je prišlo do razformiranja skupnega vzdrževanja, kar je prineslo samo navidezen prihranek pri osebnih dohodkih, škoda, ki je nastala s tem, da so se delavci in oprema razdelili med TOZD ter dezorganizacija pri vzdrževanju je tako velika, da njene posledice čutijo vse TOZD in DO še danes.

Zal njegova in iniciativa nekaterih sodelavcev za ponovno združitev te DE ni naletela na ugoden odziv.

Rekel nam je še tole: »Vedno sem pripravljn priskočiti na pomoč svojim nekdanjim sodelavcem v DO z znanjem in izkušnjami, ki sem si jih pridobil med delom. Svoj prosti čas moram sicer razporejati med znanec in prijatelj, ki me potrebujejo, vendar ga bo vedno dovolj tudi za vas.

Zelim vsem delavcem v HP DROGI, da bi uspešno prebrodili krizno obdobje. Mislim, da vam to z dobro voljo in predvsem z medsebojnim razumevanjem in sodelovanjem ne bo težko doseči.«

Teodorju ČOKU smo se zahvalili za vse kar je storil za našo delovno organizacijo in mu zaželeli, da bi svoj zasluženi pokoj prijetno in aktivno užival. Poslovili smo se od njega z željo, da bi nas pogosto obiskal.

Prinravili:
Zvezda RUDU in
Danila ŠVILIGOJ

Dvigovanje OD za višjo pokojninsko osnovo

Delavci v naši delovni organizaciji večkrat sprašujejo ali je kakšna možnost, da se za starejše delavce predvidi pravica do povečanega osebnega dohodka nekaj let pred upokojitvijo.

Odgovor na to vprašanje smo vzeli iz odgovorov v časopisu za pravna vprašanja Pravna praksa (št. 8/82).

V našem samoupravnem splošnem aktu, s katerim smo predvideli delitev osebnih dohodkov in sklada skupne porabe smo tudi sprejeli določilo, po katerem ne smejo biti starejši delavci zaradi slabše delovne zmožnosti razporejeni na nižja dela in naloge, oz. na dela, ki so nižje ocenjena od del, ki so jih opravljali, ko so bili mlajši. To pomeni, da ne smemo starejšega delavca, samo zaradi zmanjševanja delovne storilnosti prikrajšati za OD v primerjavi z mlajšim delavcem.

Po ustavi in zakonu o združenem delu pripada osebni dohodek vsakemu delavcu v skladu z načelom delitve po delu in v skladu z rastjo produktivnosti njegovega in celotnega družbenega dela ter v skladu z načelom solidarnosti delavcev v združenem delu.

Delavci v DO Drogi smo v samoupravnih splošnih aktih dolo-

čili osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke tako, da OD ustreza rezultatom dela posameznega delavca in njegovega osebnega prispevka, ki ga je dal s svojim živim delom in z upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi kot svojim in družbenim minulim delom k povečanju dohodka temeljne organizacije.

Osebni dohodek delavca je torej odvisen od njegovega delovnega prispevka. Povečanje osebnega dohodka, neodvisno od obsega, vrste in zahtevnosti del in nalog, ki jih delavec opravlja, neodvisno od osnov in meril za delitev OD, ki veljajo za druge delavce, in neodvisno od doseženih rezultatov dela ni skladno z navedenimi načeli.

Mnenje je, da je povsem nedopustno povečevati osebne dohodke delavcem, ki se jim izteka delovna doba, za nekaj zadnjih let pred upokojitvijo samo zato, da bi bila potem njihova pokojninska osnova višja. Takšnega povečanega osebnega dohodka tudi ne bo mogoče — skladno z drugim odstavkom 33. člena statuta SPIZ v SR Sloveniji — všteti v osebni dohodek za izračun pokojninske osnove.

Albina ŠKAPIN

Prispevek k našemu družbenopolitičnemu življenju

Delavci v delovni organizaciji se premalo poznamo, ker je premalo skupnih akcij, kjer bi se srečevali. Največkrat se srečujemo posamezniki — delavci na sestankih samoupravnih organov in na sestankih konference sindikata, kakšnih večjih sodelovanj pa ni. Omeniti je potrebno le nogometaše, ki so precej aktivni in imajo medsebojne »športne borbe«, kjer se srečujejo. Vendar pa je tudi teh, tako delavcev kot srečanj, premalo.

Omenila sem samoupravne organe in konferenco sindikata, kjer se delavci srečujejo in spoznavajo. Prav o konferenci sindikata, oziroma o organizaciji delavcev delovne organizacije v obliki konference sindikata bi želela napisati nekaj pripomb za bodoče delo.

Konferenca sindikata deluje le kot oblika vsklajevanja stališč med osnovnimi organizacijami in pri sprejemanju odločitev, ki so pomembne za celotno delovno organizacijo. Osnovne organizacije sindikata po TOZD so v konferenco imenovalle svoje delegate, ki jih zastopajo pri delu konference, osnovne organizacije tudi prispevajo materialno za delo konference, tako, da prispevajo 5 odstotkov od članarine, ki se zbere vsak mesec v TOZD.

Delavci verjetno vedo, da se 65 odstotkov članarine odvaja za Občinski sindikalni svet, po sporazumu za konferenco v delovni organizaciji 5 odstotkov, ostalo pa ostane za delo osnovnih organizacij sindikata.

Pri konferenci sindikata bi morali pripraviti delovni program in ovrednotenje delovnega programa, pri katerem bi sodelovali izvršni odbori po temeljnih organi-

zacijah. Program bi lahko zajemal kulturno dejavnost (obisk predstav v Avditoriju v Portorožu, obisk gledaliških predstav ali oper v Ljubljani, obiski razstav, organiziranja razstav ob določeni prilikah). Lep primer smo imeli v TOZD DELAMARIS, ko so organizirali razstavo ročnih del njihovih delavcev.

Poleg dosedanjih športnih aktivnosti (nogomet, smučarska sekcija), bi lahko razvijali tudi ostale panoge, o katerih dosedaj nismo razmišljali. Poleg ostalih športnih panog (rokomet, namizni tenis, itd.), bi lahko razvili tudi planisko sekcijo.

Vedno več je ljudi, ki obiskujejo naše planine. Zato imajo pri nekaterih delovnih organizacijah planinska društva, ki prireajo izlete ne samo v Sloveniji, temveč tudi na vrhove v Jugoslaviji in izven naših meja (Italija, Avstrija).

Menim, da nisem zajela vseh aktivnosti, ki bi jih lahko organizirali v okviru konference. Tako bi se lahko delavci različnih starosti in iz različnih temeljnih organizacij srečevali pri skupno planiranih dejavnostih, navezovali stike in se dogovarjali izven delovnega časa za naslednje akcije.

Če bodo pripravljene programi dela se tudi delavci ne bodo spraševali, zakaj odvajajo 5 odstotkov za konferenco sindikata (če sploh vsi vemo), ker se bodo zavedali, da so ta sredstva namenjena za njihovo uporabo in da sam znesek 5 odstotkov od članarine ne pomeni dosti, da pa je v celoti, ko se združijo sredstva vseh temeljnih organizacij in skupnih služb, to precej.

Albina ŠKAPIN

NAMESTO EKONOMSKEGA KOTIČKA, KER PONAZARJA NAŠ SEDANJI EKONOMSKI TRENUTEK

Sončnega dopoldneva, 2. julija, smo prejeli delavci TOZD »ZAČIMBE« telegram z vsebino: »Dne 5. 7. 1982 lahko dvignete dve prikolic tip 4500 ADRIA, med 7. in 11. uro, na našem predstavništvu v Ljubljani, Titova 127. S seboj prinesite peti izvod virmana in pooblastilo«. Torej srečni dan je napočil. Čeprav se zdi komu nemogoče, je bila »prehojena« pot do tega trenutka posejana tudi s trni.

Pričelo se je s težavami za pridobitev predračuna za nakup, kajti bile so potrebne določene metode za njegovo pridobitev (VIP — po domače »veze in poznanstvo«, zabeljeno s sitnostjo in vztrajnostjo). Delavski svet je z navdušenjem sprejel odločitev o nakupu, saj bodo ti objekti prvi otipljivi znanilci družbenega standarda v našem TOZD. Sledilo je plačilo in potrpežljivo čakanje na rok iz dobave, ki je bil naveden v ponudbi. Prišel je tudi ta, vendar glej ga zlomka. Francel telefonira v IMV v Novo mesto (po zadolžitvi IO sindikata), pa dobi odgovor »kako pa vam jih je sploh uspelo vplačati«, z dodatkom obljube — mogoče bo pa čez tri tedne. Ko mine mesec (zaradi večje verjetnosti) Francel ponovno telefonira in jih ponižno spomni na njihovo obljubo. Odgovor: »Dobite jih 20. v mesecu«. Mine 20. tistega meseca, pride 2. 7. in s tem se prične naša zgodba z dvigom prikolic v Ljubljani, v kateri so sodelovali Janez iz »Blagovnega prometa« (ne po svoji krivdi), Dario (seveda predsednik DS mora biti zraven) in pisec. Zakaj bi bile težave samo drugje, ko pa jih lahko zaradi njihove enakomerne porazdelitve dobimo tudi v naši delovni organizaciji. Problem je nastal s potrdilom o vplačilu, ki se ni in ni hotel najti, tako da je Milenca (deklica, ki skrbi za finančna sredstva) priskrbelo novo potrdilo. Karavana krene z eno in polurno zamudo v Ljubljano. karavani so sodelovali: službena »katrca« in Janezov kombi, ki bo v duhu stabilizacije opravil servis v Ljubljani. Po prihodu v glavno mesto republike s težavo najdeva predstavništvo IMV na Titovi, kajti zaradi njihove skromnosti ni opozorila (table), ki bi nakazovala, kje se nahaja. Pogumno stopiva v predstavništvo (Dario in Francel), kjer nas prijazno pozdravi tovariš »K'va pa hoč'ta«. Sedaj že bolj ponižno pokaževa telegram. Sledi odgovor »mi nič ne vemo, nimamo še nobenih dokumentov«. Poskušava ga opozoriti, da so le del ene celote (IMV), ki bi morala poslovati skladno. Vendar nam takoj oriše njihovo globalno poslovno politiko in strategijo, da o taktiki ne govorimo, z naslednjimi besedami: »Mi v Ljubljani delamo po svoje tako kot je prav, oni v Novem mestu pa po svoje«, (sedaj razumem njihov gospodarski položaj). Vendar pa se omenjeni tovariš potruji in telefonira v Novo mesto (na pomoč mu pristopi tovarišica z dolenskim naglasom

— naj se ve, da so dolenska firma), kjer dobi odgovor, da prihajajo dokumenti po pošti. Na predstavništvu se prične prepričevanje, kdo bo dokumente prinesel, kurir ali poštar. Torej razlog za stavo, je tu. Glede na to, da so prikolic na parkirišču, se tovarišu predlaga, če si lahko greva ogledat in eventualno izbeveva najini, tako, da skrajšava postopek, ko dokumenti prispejo. Po krajšem premisleku nama dovoli ter naju napoti k tovarišu, ki ima nadzor nad prikolicami (kljub temu, da večkrat odide iz predstavništva). Odpredva prvo prikolic in si jo »strokovno« ogledujeva. Ugotavljava da pri svojem delu resnično uporabljajo »funkcionalno analizo vrednosti«, kajti ne moreva si predstavljati, kako je možno še poceniti proizvodnjo prikolic na izbrani material in na kvaliteto montaže. Po daljšem ogledu si izbereva dve prikolic (ključ za izbiro — neumen kmet debel krompir) ter počakava Janeza iz »Blagovnega prometa«. Takoj po prihodu želi Janez uveljaviti svoje bogate izkušnje pri poslovanju s strankami ter gre v pisarno, kjer pride do majhnega verbalnega konflikta (izkaže se, da izkušnje v prehrambni industriji ne veljajo za avtomobilsko). Želodec nas opomni, da je ura preko 11 in jo združno ubremo v bife, ki ga priporoča Janez (nista izgubila zaupanja v Janeza, navkljub njegovemu relativnemu neuspehu v predstavništvu, ki je seveda enak najinemu uspehu). Po obilni malici se napotimo nazaj, kjer skupaj z delavci — kami predstavništva ugotovimo — dokumentov ni! Ura se pomakne preko poldan, ko se nam utrne misel, kaj, če si priskrbimo tablice za preizkušnjo na Kresiji v Ljubljani. Naprosimo, da nam izdajo potrdilo o lastništvu, vendar nam avtoritativno zagotovijo, da tega ne potrebujemo in lahko dobimo tablice »brez problemov«. Glede na to, da imajo svojo lastno poslovno politiko verjamemo, da vedo, kako se streže tej stvari v glavnem mestu ter jo ubereva na Kresijo. Navkljub zagotovitvam v predstavništvu pa tovarišica na Kresiji, nič kaj vpljudno nadere Dariota, kako si drzne dvigniti tablice brez dokumentov, da o tehničnem pregledu ne govorimo. Ker naju čaka še naporen dan, si rečeva »živčki zbor« in se odpeljeva ob visoki frekvenci prometa v Ljubljani, nazaj na predstavništvo. Tam pa nam vpljudno pojasnijo, da ob takšni naši sitnosti ni čudno, da nam ne dajo tablic. Približuje se kazalec drugi uri. Glej, na pomolu poštar, pardon na kolesu. Po ažurnem pregledu pošte ugotovijo, da so prispeli tudi naši dokumenti, čemur sledi njihov samozavestni nasmešek, kdor čaka — dočaka. Po administrativnem postopku se z Dariom ponovno odpraviva na Kresijo, kjer po manjših pripetljivostih dobiva tablice (Francel zahteva tablico za preizkušnjo, toda tovarišica na drugi strani

ugotavlja, da imajo samo »proble«. Med tem pa Janez pripravi prikolic za transport (odstrani žice, s katerimi so bile prikolic privezane na vagon) ter naju pričaka na nasprotni strani predstavništva. Ko želimo namestiti tablice, ugotovimo, da so nam bile izdane napačne. Torej nazaj na predstavništvo, kjer nas skušajo prepričati, da moramo že biti mi krivi za napako z argumentom, da se jim to še ni nikoli zgodilo. Po gostobesednem obračunavanju karavana krene (s prikolic) v gozd Martuljk, kjer je IO sindikata (predsednik) sklenil namestiti prikolic. Prva prikolic prispe na kraj bodočega oddiha ob 18. uri. Odpnemo jo ter gremo proslavit v bližnji hotel prvi del zmage. V hotelu slišimo žalostno novice, da so »makaronarji« premagali Brazilce (za popolne nevedneže pripomba — tedaj se je odvijalo svetovno nogometno prvenstvo). Kot član TOZD »ZAČIMBE« Francel žalostno ugotovi, da je to najbrž posledica, ker ni gledal tekme, kajti navija za Brazilce iz čisto proizvodnih nagibov (v Braziliji raste kava, Italijani pa jo samo pražijo in nam tako jemljejo posel). Janez se po okrepčilu obrne v

Ljubljano po drugo prikolic, Dario in Francel pa pristopita k strokovnemu delu namestitve prikolic. Nato se začne vse odvijati z neverjetno hitrostjo za jugoslovanske razmere. Janez pripelje drugo prikolic ob 21. uri, ob 23. uri se že vsi nahajamo v Ljubljani, kjer oddamo kombi v servis (da o manjši večerji ne govorimo — klobasa v zaseki) in pridrvimo na Obalo približno ob 01. uri.

Omenjeni potopis iz Seče v Martuljk, prehodna postaja Ljubljana — seveda težko prehodna, je sestavljena z namenom, da opozori poznejše rodove (dvigovalce prikolic IMV), da je nabava prikolic zahtevna stvar in zahteva popolno psihično in fizično stabilnost udeležencev.

ZAPISAL FRANCL iz »ZAČIMBE« ob avtorizaciji Dariota in Janeza.

Svoja jabolka sem pošteno prodajal, nič nisem goljufal. Ker so bila zelo črviča, sem jih opremil s posebnim napisom: »ZA RIBIČE«.

Ponovno prvi

Dne 18. 9. 1982 so se v Marturiji pri Kozini srečali športniki DROGE in se pomerili v malem nogometu.

Srečanje je bilo organizirano ob priliki praznika občine Sežana. Sodelovale so štiri ekipe: ekipa BLAGOVNEGA PROMETA, ŽIVIL, SUDESTA in ekipa GOSADA.

Po žrebanju sta v prvem kolu igrali ekipa SUDESTA z ekipo ŽIVIL in dosegli rezultat 4:1 ter ekipa GOSADA proti ekipi BLAGOVNEGA PROMETA z re-

zultatom 2:1. Ekipi, ki sta zmagali, sta se pomerili med seboj za prvo mesto, ostali dve pa za tretje. Končna razvrstitev je bila:

1. GOSAD
2. SUDEST
3. BLAGOVNI PROMET
4. ŽIVILA

V teh srečanjih je bila ekipa GOSADA že drugič prva in tako tudi drugič osvojila prehodni pokal. Na koncu so se pomerile ekipe tudi v balinanju.

Jože ČERNE

Ponovno prvi — EKIPA TOZD »GOSAD«

O STABILIZACIJI

Saj poznate tisti pregovor: Skupaj vozili, skupaj prevrnili — ? No, stabilizacija je posledica oziroma ukrep, ki sledi takemu prevračanju. Glede na to, da se pravzaprav nikoli natanko ne ve in ne razišče, ali so krivi konji, voz, voznik ali potniki, se vsi naštetih poškodovani mikroelementi (vsaka podobnost s pojmom »škodljivi mikroorganizmi« je zgolj slučajna!) na vse kriplje otepajo krivde, nakar krivda po principu neomejene solidarne odgovornosti preide na vse. Razumljivo je, da se nato v tej zagati znajde vsak po svoje, pomaga pa vsem boginja Pravica, ki je, kot vemo, slepa in torej nerodno opleta s tehtnico in mečem. Tisti, ki so si v srcu svesti svoje krivde, se ji zato previdno umaknejo na varno, nakar njeni udarci zadenejo nedolžnega počasneto, ki v svoji preproščini verjame, da se mu ne more nič zgoditi, pa se mu ne mudi bežati. Vsemu, kar sledi, rečemo stabilizacija: kriv ali ne kriv, zadet z mečem ali s tehtnico — voz je treba popraviti in dvigniti.

Način, kako spraviti zavožene stvari v stare, dobre tire, je en sam: varčevati! To je pravzaprav bistvo stabilizacije. Kot pri večini stvari pa je tudi z varčevanjem tako, da je toliko oblik tega nepriljubljenega vsiljivca kolikor je ljudi, delovnih organizacij in družbenih faktorjev nasploh. Še najprej je opaziti

vsesplošno varčevanje v trgovinah. Le-te varčujejo s policami in jih ne preobremenjujejo z blagom, da se ne bi usločile in počile, kar bi imelo za posledico stroške pri nakupu novih. Tudi s pašniki očitno varčujemo, saj če sklepamo po praznih kavljih v mesnicah, se po naši lepi deželi ne pase več toliko živine kot nekaj. Da bi varčevali z obrazci za zdravniške recepte, smo začeli najprej varčevati s kavo in na ta način zmanjšali število bolnikov z visokim krvnim pritiskom, kar istočasno pomeni tudi varčevanje z zdravili za zmanjšanje pritiska. Tovarne varčujejo pri proizvodnji pralnih praškov, kar potegne za seboj varčevanje z vodo. Le najbolj zagrizeni razsipneži trdovratno kupujejo pralne praške v Trstu in na ta način ogrožajo normalen potek stabilizacije. Glede na to, da je začela večina vestnih občanov varčevati s hrano, nam je zlahka uspelo preiti tudi na varčevanje s toaletnim papirjem.

Se posebej je treba omeniti in pohvaliti vsesplošno varčevanje znotraj delovnih organizacij. Tu poznamo njihove vestne člane, ki varčujejo s papirjem in telefonskimi razgovori vglavnem tako, da se preprosto za nekaj ur umaknejo iz pisarn k najbližji točilni mizi in na ta način uspešno štedijo z osnovnimi sredstvi. Če upoštevamo, da kar mr-goli vogalov, kjer bog roko ven

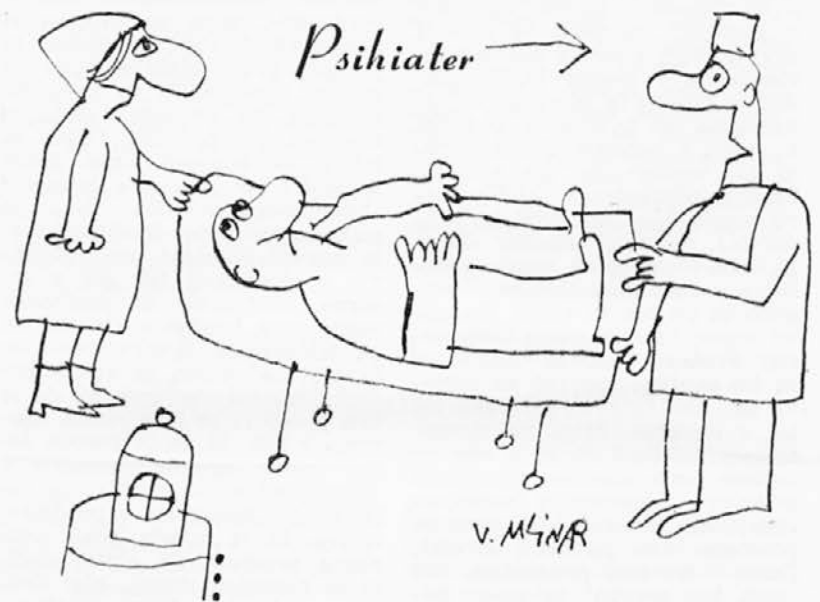
moli, potem nam je lahko jasno, koliko privarčujejo na tak način. Druga oblika takega varčevanja so tudi maratonski sestanki, zlasti koristni pozimi, ko namesto v dvajsetih pisarnah gori luč samo v sejni sobi in torej to pomeni občuten prihranek pri električni energiji. No, ko smo že ravno pri energiji velja omeniti, da bi z malo iznajdljivosti ti in oni delegati vso zimo lahko varčevali s kurjavo, če bi namesto trdih ali tekočih goriv za ogrevanje stanovanj uporabili kar gradiva, ki jim jih pošiljajo razne SIS in PIS. Žal tudi premalo varčujemo z bencinom, razen tistih vestnih občanov, ki službene avtomobile uporabljajo v privatne namene, pri čemer se stroški in poraba razdelijo na več sto glav in je torej prihranek občuten. Še vedno pa opažamo, da se družine vozijo na izlete s svojimi avtomobili namesto da bi se poslu-

ževale javnih prevoznih sredstev, pri tem pa vseeno ni mogoče zanemariti prihranka s papirjem za vozne karte.

Mislil, da rahlo grajo zaslužijo tudi časopisna podjetja, ki tiskajo članke z mastnimi naslovi, zlasti kadar gre za članke, ki opozarjajo na določena pomanjkanja blaga v naših trgovinah; drobno tiskan naslov bi čisto zadostoval, saj bi ga marsikdo spregledal in tako prihranil nekaj živcev. Nasprotno pa časopisi ne štedijo z obljubami, da o lažeh v zvezi z vremenom niti ne govorimo. Predlagam, da se stvari razišče in da v javno razpravo.

Sodim, da sem z vsem zgoraj navedenim izčrpno podala bistvo stabilizacije in varčevanja in torej zaključujem članek, da mi kdo morebiti ne bi očital, da ne štedim z besedami in tiskarsko barvo.

S. POŽAR

Kdaj ste prvič opazili, da ste zadovoljni z osebnim dohodkom?

V uredništvo glasila je prispelo skupaj 21 rešitev. Dobitniki nagrad so:

POŽAR Irena — DSSS, SAJANA Lojzka — DSSS, URLIH Teza — DSSS.

P. S.: Kljub velikemu številu prispelih križank iz OP Novo mesto, ni med dobitniki Novomeščanov, ker so bile vse rešitve križank napačne.

Pravilna rešitev: SUHE GOBE, KOTLJE, NK, P, MAO, OSIM, MIR, PRIGODE, PO, RAINIER, VS, REPA, ROA, A, OU, ORAN, AS, OD, MD, ITD, ODTOK, AAR, ZE, URA, KROP, O, VRISK, MONOLOG, A, OTA, R, ILIRI, JA, AN, VATIKAN, ANT, VALETA, H, LORD, I, IV, CAR, EDI, UMAG, MIKE, CA, LJ, MA, AJON, H, AJ, LATERAN, PAPIR, RO, K, TI, DROGA PORTOROŽ.

EKIPA TOZD »SUDEST«

EKIPA TOZD »ŽIVILA«

EKIPA TOZD »BLAGOVNI PROMET«